

Veiligheidsplan azc Breezand

Datum vaststelling

20 augustus 2026

Opgesteld door

Gemeente Hollands Kroon & COA

Inhoud

1. Algemeen.
 - 1.1 Inleiding
 - 1.2 Bestuursovereenkomst
 - 1.3 Doelstellingen
 - 1.4 Afbakening veiligheidsplan
 - 1.5 Aanpak en wijze van vaststellen
2. Organisatie en veiligheid
 - 2.1 Geografie en verkeersbewegingen
 - 2.2 Locatie van de noodopvang
 - 2.3 Verantwoordelijkheid
 - 2.4 Omgevingsveiligheid
 - 2.5 Beveiligingsinzet
 - 2.6 Toezicht en structuur
 - 2.7 Structuur infectieziektes
 - 2.8 Technische hygiëne zorg
 - 2.9 Algemene veiligheid bewoners
 - 2.10 Medische eerstelijnszorg
3. Algemene veiligheid
 - 3.1 Lijn naar bevoegd gezag
 - 3.2 Dagelijkse aansturing en bewaking veiligheidsaspecten
 - 3.3 Regionale crisisorganisatie Veiligheidsregio
 - 3.4 Betrokkenheid omgeving
 - 3.5 Reguliere overlegstructuur
 - 3.6 Samenwerkingsafspraken
 - 3.7 Eventuele tijdelijke opvang elders

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Voor u ligt het veiligheidsplan dat hoort bij het asielzoekerscentrum (azc) aan de Balgweg in Breezand. De realisatie van een azc brengt, naast maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken, ook aandachtspunten met zich mee op het gebied van veiligheid, leefbaarheid en sociale samenhang. Dit plan probeert een heldere en integrale aanpak te bieden om deze aspecten zorgvuldig te waarborgen.

De komst van het azc vindt plaats in het kader van de uitvoering van de Spreidingswet, die beoogt te komen tot een evenwichtige verdeling van de opvang van asielzoekers over gemeenten in Nederland. Met dit beleid wil het Rijk de druk op individuele gemeenten verminderen en tegelijkertijd zorgen voor een humane en ordelijke opvang. Als gemeente nemen wij onze verantwoordelijkheid in deze opgave en zetten wij ons in om op een zorgvuldige en beheerste wijze invulling te geven aan deze taak.

Het voorliggende veiligheidsplan heeft als doel om risico's vroegtijdig te signaleren, passende maatregelen te formuleren en samenwerking tussen betrokken partijen te versterken. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op een integrale benadering, waarin gemeente, politie, COA en betrokken (zorg)instanties gezamenlijk optrekken. Het uitgangspunt is een veilige omgeving voor zowel bewoners van het azc als voor de huidige inwoners van de gemeente.

In dit plan worden de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen beschreven, evenals de organisatie van toezicht, handhaving en communicatie. Door proactief in te zetten op samenwerking, transparantie en duidelijke afspraken, streven wij naar een situatie waarin veiligheid en vertrouwen centraal staan.

1.2 Bestuursovereenkomst

Op 12 mei 2026 is een bestuursovereenkomst gesloten tussen de gemeente Hollands Kroon en het COA. In de bestuursovereenkomst zijn een aantal belangrijke afspraken opgenomen, die het uitgangspunt zijn voor de opvang van asielzoekers in het azc:

1. De opvang op de locatie is voor de duur van vijf jaar;
2. De locatie zal worden ingezet voor de opvang voor maximaal 255 asielzoekers;
3. Het COA spant zich in voor een evenwichtige samenstelling van de asielzoekers voor wat betreft herkomst, geslacht, leeftijd en gezinssituatie. Instroom is daarbij bepalend.

Op de locatie kunnen meerdere nationaliteiten tegelijk worden opgevangen, die evenzovele talen spreken. Met de bewoners wordt door het COA (en door ketenpartners die op de locatie werken) in het Nederlands gecommuniceerd met hoofdzakelijk Engels als tweede taal. Zo nodig kan gebruik worden gemaakt van tolkendiensten, onder de landelijke overeenkomsten die COA hiervoor heeft afgesloten.

Zodra asielzoekers worden opgevangen in een locatie van het COA gelden Nederlandse normen, waarden, wetten en regels. Op de locatie gelden de huisregels van het COA. Bewoners worden gewezen op de huisregels. Deze zijn beschikbaar in een aantal van de meest voorkomende talen in een opvanglocatie en deze worden uitgereikt en mondeling toegelicht in een voor de asielzoeker begrijpelijke taal, al dan niet met hulp van een tolk. De asielzoekers maken gebruik van de publieke ruimte van de gemeente. Hoewel uiteraard geprobeerd wordt openbare orde vraagstukken tot een minimum te beperken, kunnen in de publieke ruimte openbare orde vraagstukken een rol gaan spelen.

1.3 Doelstellingen

Het COA en de gemeente hebben samen dit veiligheidsplan voor de locatie in Breezand opgesteld. Het gaat in dit plan zowel om de veiligheid van de omwonenden, medewerkers van bedrijven, leerlingen van scholen, leden van verenigingen en de inwoners van gemeente, als van de bewoners en het personeel van het azc zelf. Doel van het plan is dan ook om iedereen binnen en buiten de opvang het vertrouwen te geven dat de veiligheid zoveel mogelijk is geborgd en dat men zich met een 'gerust gevoel' kan begeven in de openbare ruimte rondom de opvang.

Een veiligheidsplan heeft op zichzelf een beperkte waarde. Veiligheid kan immers nergens in de gemeente 100% gegarandeerd worden. Uiteraard is minstens zo belangrijk (zo niet belangrijker) dat in de praktijk maatregelen worden genomen als een situatie daar om vraagt, als dat deze op schrift zijn gezet. Dit veiligheidsplan is vooral in dat kader een belangrijk instrument. Er wordt inzicht gegeven in de reikwijdte van de primaire verantwoordelijkheid die het COA op zich neemt en hoe wordt samengewerkt. Als de hulpdiensten weten wat zij van het COA mogen verwachten, kunnen zij daarop reageren en aangeven wat er van hen verwacht mag worden. Lacunes kunnen daarmee zichtbaar worden gemaakt.

Op die manier hopen we bij te dragen aan een gecoördineerde en efficiënte hulpverlening tijdens incidenten en/of calamiteiten, waarbij een beroep wordt gedaan op hulpdiensten.

- We streven naar het voorkomen van incidenten binnen en buiten de opvang;
- we streven naar een monitoring van de effecten van het azc voor eventueel te nemen passende maatregelen;
- het realiseren van een gecoördineerde en efficiënte hulpverlening tijdens incidenten en/of calamiteiten, waarbij een beroep wordt gedaan op hulpdiensten;
- het uitwerken van multidisciplinaire scenario's;
- het benoemen van verantwoordelijkheden en werkwijzen van COA en haar beveiligingspartners ten aanzien van de benoemde risico's.

1.4 Afbakening veiligheidsplan

Dit veiligheidsplan richt zich op:

- de specifieke opvanglocatie voor asielzoekers;
- de periode waarin deze opvang in gebruik is;
- de veiligheid van betrokkenen in brede zin binnen en rondom de opvanglocatie.

1.5 Aanpak & wijze van vaststellen

Bij het opstellen van dit veiligheidsplan is gekozen voor de volgende aanpak:

- het mobiliseren van expertise van direct betrokkenen vanuit vertegenwoordigers van het COA en 'team veiligheid' van de gemeente Hollands Kroon;
- hierbij zoveel mogelijk verwijzen naar reguliere werkprocessen en -instructies van COA zoals die gebruikelijk en bekend zijn in opvanglocaties van het COA en naar het bedrijfsnoodplan (inclusief het ontruimingsplan) van het azc;
- input is meegenomen vanuit de informatiebijeenkomst van 9 juli 2025 waar omwonenden en ondernemers o.a. hun zorgen hebben geuit.

De burgemeester van gemeente Hollands Kroon stelt het veiligheidsplan vast. Daarnaast is de burgemeester als bevoegd gezag eindverantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en kan indien nodig aanvullende maatregelen treffen bij (dreigende) verstoring van de openbare orde en veiligheid in de omgeving van de opvanglocatie. Eventuele wijzigingen zijn altijd in afstemming met de hulpdiensten en direct betrokkenen.

2. Organisatie en veiligheid

2.1 Geografie en verkeersbewegingen

Op de locatie Balgweg 105 in Breezand worden maximaal 255 asielzoekers opgevangen. De locatie bevindt zich in het buitengebied van Breezand, vlak bij de rijksweg N99.

Tijdens de bewonersavond zijn door bewoners zorgen geuit over de veiligheid op en rondom de locatie. Die zorgen gaan met name over het veiligheidsgevoel op het fietspad, parallel aan de Balgweg en worden onder andere veroorzaakt door de aanwezigheid van een strook hoge bosjes langs het fietspad. De gemeente organiseert voor de opening van het azc een schouw met haar partners om de situaties te bekijken en te bespreken. Dit kan mogelijk leiden tot aanpassingen.

De BOA's nemen het fietspad tijdens hun surveillancerondes regelmatig mee.

Er is één hoofdingang naar het terrein voor medewerkers, bewoners, bezoekers, leveranciers en hulpdiensten. De hoofdingang is gemarkeerd met een slagboom, daarbij zijn camera's opgesteld.

2.2 Locatie van de noodopvang

De inrichting van de locatie wordt gerealiseerd, gefaciliteerd en beheerd door het COA en is ook voor rekening van het COA. De locatie wordt zo ingericht dat de behoefte van asielzoekers om het terrein te verlaten zo laag mogelijk is, onder meer door speelvoorzieningen, dagbesteding en andere voorzieningen voor recreatie en onderwijs.

Er wordt dagelijks vervoer voor de asielzoekers naar de kernen van Hollands Kroon gerealiseerd. Dit wordt periodiek geëvalueerd en bijgesteld.

2.3 Verantwoordelijkheid

Het COA is verantwoordelijk voor de opvang, begeleiding en uitstroom van asielzoekers. Zij huisvesten en begeleiden op een professionele manier mensen in een kwetsbare positie, in een veilige en leefbare omgeving, zodat het opvangen van vreemdelingen voor politiek en samenleving beheersbaar blijft en kan worden verantwoord. De beheersing van incidenten, calamiteiten en crises is daarbij een onmisbare taak die zij, samen met medewerkers en beveiliging op een professionele wijze invullen. Hierbij vindt afstemming plaats met de gemeente Hollands Kroon en de politie.

De gemeente Hollands Kroon is, net als voor iedere inwoner van de gemeente, verantwoordelijk voor de veiligheid van de bewoners zodra ze binnen de openbare ruimte van de gemeente verblijven.

Uitgangspunt is dat hoe beter de faciliteiten op de opvanglocatie zijn geregeld door COA, hoe minder overlast de omgeving zal ervaren. COA is verantwoordelijk voor alles wat zich binnen de locatie voordoet. Bij een incident dat voor wat betreft aard, ernst of omvang de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het COA te boven gaat zal door of namens de locatie een beroep worden gedaan op de reguliere professionele hulpdiensten.

De politie en gemeentelijke Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) zijn primair verantwoordelijk voor de (woon)omgeving, buiten het opvangterrein. De politie zal hierbij gebruik maken van de reguliere noodhulpeenheden en wijkagenten. De politie rapporteert aan de burgemeester en onderhoudt in voorkomende gevallen contact met de locatiemanager van het azc.

De gemeente zet verder BOA's in die zichtbaar zijn in de omgeving en die signalerend en zo nodig handhavend kunnen optreden. Zij dienen verder als aanspreekpunt voor bewoners en omwonenden. BOA's rapporteren aan de Adviseur Openbare orde en Veiligheid (AOV'er) van de gemeente.

Verdere uitbreidingsmogelijkheden voor BOA inzet worden onderzocht. Bij een incident of calamiteit vindt alarmering van de politie zo nodig plaats via het landelijk alarmnummer 1-1-2. De nooddienst en de wijkagenten kunnen naar behoefte de locatie op voor hun ronde of voor overleg. Er zal een twee wekelijks overleg worden ingericht, tussen het COA, de gemeente en de politie (bijvoorbeeld tussen locatiemanager of diens vervanger, wijkagent, beveiliging en woonbegeleiders die werkzaam zijn in de noodopvang).

COA en beveiliging worden meegenomen in deze afspraken en zijn verantwoordelijk voor het ontruimen van de bewoners bij incidenten en calamiteiten. De wijkagent komt geregeld bij de locatie langs naast de diverse overleggen die er zijn.

Het COA heeft de beveiliging op de locatie uitbesteed aan Trigion. Er zal op de locatie 24 uur per dag, 7 dagen in de week beveiliging aanwezig zijn.

2.4 Externe alarmering

Bewoners die in het azc verblijven moeten op de hoogte zijn van hoe zij moeten handelen bij een overheidsalarm (de sirene of Burgernet Alert) en bij een ontruimingsalarm in een gebouw. Bewoners worden geïnstrueerd de NL alert app te downloaden. Bij een overheidsalarm wordt ingeruimd: medewerkers, bewoners en bezoekers moeten binnen blijven en ramen en deuren gesloten houden. De ploegleider bedrijfshulpverlening stelt zich via de regionale calamiteitenzender en internet op de hoogte van de ontwikkelingen en geeft deze per portofoon door aan de bedrijfshulpverleners op locatie. Zodra het sein veilig wordt gegeven, wordt dit via de bedrijfshulpverleners aan alle aanwezigen in de noodopvang bekend gemaakt en mag iedereen zich weer verplaatsen. Bij een ontruimingsalarm (bijv. een brandalarm) wordt ontruimd volgens het ontruimingsplan. Medewerkers, bewoners en bezoekers dienen het gebouw te verlaten via de kortste veilige route en naar de aangewezen verzamelplaats te gaan. Voor meer informatie verwijzen wij u naar het ontruimingsplan behorende bij het bedrijfsnoodplan van deze locatie.

2.5 Beveiligingsinzet

Beveiligings- en receptiediensten worden binnen het primaire proces van COA gezien als strategische dienstverlening. Beveiliging is een dienst die grote relevantie en zichtbaarheid heeft voor de bewoners en medewerkers. De medewerkers van de beveiligingspartner zullen op maat toegesneden specifieke instructies ontvangen voor het interveniëren bij acute situaties en onveiligheid van alle medewerkers en bewoners op de opvang locatie. Deze dienstverlening valt onder een landelijke overeenkomst met Trigion. Interventie door de beveiligingsbeambten zal altijd primair gericht zijn op de persoonlijke veiligheid van de medewerkers en bewoners, op dé-escalatie en op het terugbrengen van de acute situatie naar een normale situatie. Er is altijd dag en nacht beveiliging in de opvanglocatie aanwezig.

Er is ook continu een bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV) aanwezig met voldoende capaciteit, bestaande uit bedrijfshulpverleners en een ploegleider, die allen zijn opgeleid, voorbereid en toegerust voor hun taken. Op werkdagen kunnen deze van 8.00-18.00 uur worden aangevuld met aanwezige COA-medewerkers die BHV-opgeleid en beoefend zijn. In het weekend zijn er in principe geen COA-medewerkers aanwezig, tenzij de situatie erom vraagt. Er is een bereikbaarheidsdienst vanuit het COA die telefonisch bereikbaar is bij calamiteiten en er is ten alle tijden beveiliging aanwezig.

Bij situaties die al geëscaleerd zijn is de persoonlijke veiligheid van de medewerkers, ander personeel en bewoners de eerste prioriteit. Secundaire prioriteit is het terugbrengen van de acute situatie naar een normale situatie en pas tertiair waarheidsvindingen en het verbinden van gevolgen aan de verstoring. De beveiliging kan op locatie niet sanctioneren, maar wel opschalen naar het COA zodat medewerkers van het COA vervolgens kunnen sanctioneren. De houding en het gedrag van de individuele beveiligingsmedewerker zal zich moeten kenmerken door een open oor en oog voor de bewoners en een hoge mate van zichtbare professionaliteit. Het azc is voorzien van een brandmeldinstallatie. Brandmeldingen kunnen automatisch (rookmelders), handmatig (handbrandmelders) en gesproken (mondeling, telefonisch of per portofoon) worden gegenereerd.

Elke medewerker, bezoeker of bewoner dient bij een constatering van brand eerst de handbrandmelder in te slaan. Daarna moet de melding worden doorgegeven via het receptienummer. Dit nummer is voor externen. Medewerkers gebruiken bij calamiteiten de portofoon.

De ploegleider BHV (beveiliging) is bereikbaar via het receptienummer. Na een melding zal deze binnenkomen op de BMC, en zal de ploegleider BHV actie ondernemen door een portofonische melding

aan de actieploeg COA (dag situatie en zijn beveiliging collega's) te doen. Tijdens afwezigheid van het COA zal het BHV team (beveiliging) portofonisch aangestuurd worden door de ploegleider.

Wanneer beantwoording te lang duurt, dient de melder zelf 112 te bellen om hulpdiensten te alarmeren. Daarna meldt hij/zij de calamiteit alsnog bij de receptie. Ook kan men een beveiliging of BHV'er aanroepen, die de brandmelding per portfoon meldt bij de receptie: code Bèta. Handmatige en automatische meldingen worden direct door gemeld aan brandmeldpaneel bij de receptie en via ontruimingssignaal door het gebouw. Er is geen direct doormelding naar de brandweer.

Voor het azc kunnen we de navolgende risico's benoemen:

- Ongecontroleerd in- en uitgaan van mensen en goederen: de opvanglocatie is kwetsbaar voor insluiping door personen die er niet thuishoren.
 - Actie: continu toegangscontrole door beveiligingsbedrijf.
- Onacceptabel gedrag en incidenten: mede veroorzaakt door trauma's, frustraties of (psychische) gezondheidsproblemen bij bewoners.
 - Actie: interventie door beveiligers en personeel van COA.
- Spanningen tussen bewoners(groepen): door bijvoorbeeld een meningsverschil of zelfs het partij zijn in een oorlog in het land van herkomst.
 - Actie: interventie door beveiligers en personeel van COA.
- Verhoogde kans op brandgevaar: door bijvoorbeeld onbekendheid met apparatuur of het niet juist interpreteren van de geldende veiligheidsvoorschriften.
 - Actie: voortdurend uitleg, toezien en controle door beveiligers en personeel van COA. Er zijn altijd voldoende bedrijfshulpverleners aanwezig om ook bij een beginnende brand handelend op te treden.
- Imagoschade en aandacht (sociale)media: incidenten op (en in de omgeving van) de locatie hebben invloed op het maatschappelijk draagvlak voor het asielbeleid en het imago van het COA en haar ketenpartners.
 - Actie: monitoring en beoordeling door COA en communicatie met contactpersonen van gemeente Hollands Kroon.
- Radicalisering/jihadisme en mensen-/drugshandel: de onzekere toekomst en anonimiteit binnen een opvanglocatie maken dat bepaalde bewonersgroepen hier vatbaar voor zijn.
 - Actie: monitoring door personeel COA en beveiliging, alsook buiten de locatie door BOA, particuliere beveiliging en politie.

- Overlast voor de buurt en omwonenden: de beveiliging en COA-medewerkers van de locatie in Breezand moeten handelend optreden als bewoners onacceptabel gedrag buiten de locatie laten zien. Dit zal vooral bestaan uit het inschakelen van politie of BOA aangezien beveiliging geen mandaat of bevoegdheid heeft om op te treden buiten een COA-terrein. Wel kunnen de beveiliging en de COA-medewerkers de eigen bewoners of bezoekers aanspreken op het gedrag indien nodig.
 - Actie 1: voortdurende waakzaamheid en aanspreken door beveiliging en personeel COA. Indien nodig sanctionering. In gesprek blijven met de buurt op initiatief van COA, gemeente en omwonenden;
 - Actie 2: monitoring tijdens periodiek overleg tussen COA, gemeente en politie.

Bewoners krijgen voorlichting en zijn op de hoogte van de bedrijfshulpverlening. Ook nemen zij deel aan de oefeningen, en zijn op de hoogte van het handelen bij ontruiming. Op elke locatie wordt op basis van een COA interne beleidskeuze minimaal 4 keer per jaar een oefening gehouden waarin de procedures uit het operationele BHV-plan worden getest.

Het betreft:

- een communicatieoefening met beschikbare communicatiemiddelen;
- een oefening op basis van een realistisch scenario op de dag;
- een oefening op basis van een realistisch scenario in de avonden voor de locaties dan wel een communicatieoefening voor kantoorlocaties;
- een EHBO-oefening.

De resultaten van de oefeningen moeten worden vastgelegd in het BHV-logboek van de locatie. De norm die daarbij wordt gesteld is dat er minimaal wordt voldaan aan geldende wetgeving. De bewoners van de opvanglocatie zijn vrij om de locatie in en uit te gaan. Zij moeten zich wel houden aan de wetgeving en gedragsregels in Nederland, gemeente Hollands Kroon en de opvanglocatie. Bewoners die nieuw zijn op de locatie krijgen voorlichtingsgesprekken van het COA en moeten tekenen voor de ontvangst van documentatie over de rechten en plichten van het COA. Ook gangbare Nederlandse omgangsregels en gewoontes worden besproken. Als omwonenden signaleren dat de asielzoekers zich ongepast gedragen, hoort het COA dat graag zodat zij bewoners kunnen aanspreken op dat gedrag.

2.6 Toezichthouders en structuur

- Op werkdagen zijn er tussen 8.00-18.00 uur medewerkers van COA aanwezig voor de begeleiding van bewoners. Zij zien ook toe op de veiligheid en leefbaarheid op het terrein en in de noodopvang;

- In het weekend zijn er geen COA-medewerkers aanwezig, tenzij de situatie erom vraagt. Er is wel een achterwacht, die telefonisch bereikbaar is.
- De gehele week is er 24 uur per dag beveiliging van Trigion aanwezig op het terrein, in diensten van 8 uur;
- Het azc heeft een hoofdtoegang waarlangs medewerkers, bewoners en bezoekers het terrein kunnen betreden en weer verlaten, deze staat onder permanent toezicht van ten minste 1 beveiligiger.
- Beveiligers in de receptie houden een registratie bij van welke medewerkers van COA aanwezig zijn en welke bezoekers eventueel aanwezig zijn op het terrein.
- Alle beveiligers en alle medewerkers van COA, inclusief de locatiemanager, hebben een portofoon waarmee onderling contact gehouden wordt.
- Locatiemanager wordt over alle interne calamiteiten geïnformeerd en waar nodig beslist de locatiemanager en/of de adjunct-locatiemanager dan wel bereikbaarheidsdienst wat te doen bij een interne calamiteit, die betrekking heeft op de bewoners.
- Om de veiligheid en het veiligheidsgevoel te verbeteren en korte lijnen tussen de verschillende toezichthoudende partijen te behouden wordt er een periodiek veiligheidsoverleg ingepland. Een overleg tussen COA, gemeente en politie waarbij meldingen in de openbare ruimte worden gemonitord en waar nodig het toezicht wordt aangepast.

2.7 Structuur infectieziekten

De locatiemanager en alle medewerkers van COA en de beveiliging zijn zeer doordrongen van het belang van het hanteren, toezicht houden en naleven van de voorgeschreven maatregelen om verspreiding van infectieziekten te voorkomen. Momenteel gelden vanuit de overheid geen speciale maatregelen tegen infectie ziekten zoals corona en de mazelen. Medewerkers van het COA hebben een training gevolgd van de GGD over herkenning van infectieziekten, de benodigde maatregelen en hoe verspreiding verder is te voorkomen.

Op de locatie is het beleid dat er goed toezicht gehouden wordt op hygiëne en naleving van de maatregelen die gelden. Ook wordt sterk ingezet op nadrukkelijk stimuleren van enerzijds testen bij klachten en anderzijds op vaccinaties. Alle bewoners die instromen op de locatie zijn geregistreerd in Ter Apel maar zitten soms nog niet in de procedure. Onderdeel van de registratie is een verplichte medische check op TBC, met uitzondering van mensen uit laagrisicolanden (volgens de landenlijst van het RIVM) en kinderen jonger dan 6 maanden, die alleen bij twijfel worden gescreend. Deze controle wordt elk half jaar

herhaald. Bij een mogelijke besmetting volgt aanvullende onderzoek, zo nodig start behandeling en wordt betrokkenen opgenomen in een ziekenhuis of doorgeplaatst naar een locatie waar hij of zij veilig kan verblijven. Zo nodig verricht de GGD ook contactonderzoek onder personen die langere tijd regelmatig contact hebben gehad met de besmette persoon/personen.

2.8 Technische hygiënezorg

Asielzoekers lopen een groter infectierisico dan de gemiddelde burger. Dit komt doordat bewoners:

- vaak afkomstig zijn uit landen waar specifieke infectieziekten (endemisch) voorkomen;
- soms niet gevaccineerd zijn;
- vaak een verminderde weerstand hebben;
- vaak relatief dicht op elkaar leven;
- veel gebruikmaken van dezelfde ruimtes en materialen;
- snel en regelmatig verplaatsen tussen verschillende opvangcentra;
- verschillen in opvatting over hygiëne.

Het is de taak van het COA om het infectierisico tijdens het verblijf van de asielzoekers zo klein mogelijk te maken. Een goed hygiënebeleid is hiervoor nodig. Opvanglocaties voor asielzoekers dienen daarom aan de hygiëne-eisen te voldoen die beschreven zijn in de Hygiënerichtlijn voor asielzoekerscentra van het Landelijk Coördinatiecentrum voor Hygiëne en Veiligheid (LCHV), onderdeel van het RIVM.

De hygiëne-eisen die in deze richtlijn beschreven staan hebben onder andere betrekking op bouw en inrichting van collectieve ruimten en privévertrekken, schoonmaken en desinfecteren, voedselveiligheid, dierplaagbeheersing, legionellapreventie, de verwerking van huishoudelijk afval en wasgoed. In de contractafspraken uitvoering Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) tussen COA en GGD GHOR Nederland is afgesproken dat de GGD bij opening van een nieuwe COA-opvanglocatie bij voorkeur vóór opening, maar uiterlijk binnen één maand na opening, een 0-meting technische hygiënezorg uitvoeren. Tijdens deze inspectie wordt getoetst of en in hoeverre de opvanglocatie voldoet aan de Hygiënerichtlijn voor asielzoekerscentra van het LCHV. Ook worden er adviezen gegeven naar aanleiding van de bevindingen. Als geen 0-meting heeft plaatsgevonden bij opening van een nieuwe locatie, vindt de jaarlijkse inspectie binnen 3 maanden na opening plaats. De GGD biedt in afstemming met de locatiemanager daarnaast voorlichting over hygiëne op de COA-opvanglocatie aan medewerkers van de locatie, volgens protocol en richtlijnen.

2.9 Algemene veiligheid bewoners

Alle bewoners krijgen bij de intake een pakket met informatie uitgereikt en dat wordt toegelicht. In dit pakket zit informatie over:

- Algemene huisregels van het COA zoals bijvoorbeeld niet roken in de units, schoonmaken, veiligheid, hygiëne, gedrag naar elkaar toe en in het centrum, binnen winkels, in de natuur.
- Het info-spreekuur, de medische zorg, belangrijke telefoonnummers en voor welke vragen men terecht kan bij de woon- en programmabegeleiders van het COA, hiervoor is o.a. een COA-informatiebalie ingericht.
- Een plattegrond van het terrein en de omgeving. Waar het openbaar vervoer is (treinstation Anna Paulowna, busvervoer richting Breezand), wat de looproutes zijn en de veilige plekken om over te steken.
- Informatie over busvervoer naar de supermarkt (dorpskern Breezand).

2.10 Medische eerstelijns zorg

De medische eerstelijns zorg voor de noodopvang is door COA belegd bij Gezondheidszorg Asielzoekers (GZA). Medische zorg is meerdere keren per week aanwezig op het azc Breezand. Wanneer er meer zorg nodig is, zal er gebruikt gemaakt worden van GZA Den Helder Doggershoek. De praktijklijn van het GZA is continu bereikbaar en verantwoordelijk voor de eerste triage en bepaalt de vervolgstappen.

Externen kunnen altijd contact leggen met het COA of de beveiliging op locatie via de receptie. De receptie is dag en nacht bemenst en bereikbaar, om berichten aan te nemen en door te geven aan de dienstdoende verpleegkundige. Die belt vervolgens terug en onderneemt zo nodig passende actie.

3. Aanpak van veiligheid

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste functionarissen, afstemmingslijnen en overlegstructuur beschreven die noodzakelijk zijn om dit veiligheidsplan te operationaliseren.

3.1 Lijn naar bevoegd gezag

Afhankelijk van de aard van het veiligheidsknelpunt en de optredende openbare orde en/of veiligheidseffecten kan het nodig zijn om het bevoegde gezag te informeren en zo nodig te adviseren over het eventueel nemen van besluiten door de burgemeester. Deze lijn naar de burgemeester verloopt in principe als volgt:

- DPG (directie publieke gezondheid): voor situaties die de medische situatie betreffen en de continuïteit van de opvang en van de reguliere zorg;
- HOvD-politie (hoofdofficier van dienst): voor situaties betreffende openbare orde en veiligheidsaspecten buiten de opvanglocatie;
- Regionaal Operationeel Leider (ROL): voor situaties die een opschaling binnen de GRIP-structuur betreffen worden de reguliere lijnen uit het Regionaal Crisisplan gevolgd.
- Bij ernstige, communicatieve en bestuurlijk gevoelige incidenten op of rond het terrein zal altijd ook via de piketfunctionaris OOV (Openbare orde en Veiligheid) de burgemeester worden ingelicht. Daarnaast is onderstaande structuur ingericht om veiligheidsaspecten af te stemmen en te bewaken.

3.2 Dagelijkse aansturing en bewaking veiligheidsaspecten

De dagelijkse aansturing op een COA-locatie is belegd en is een verantwoordelijkheid van de locatiemanager (Loma). Deze kan zich laten bijstaan of vervangen door een adjunct-locatiemanager. In geval van een incident/calamiteit zal de ploegleider aansturend zijn. De Loma zal door hem/haar geïnformeerd worden. Een belangrijke taak van de BHV op locatie is ontruimen bij brand en andere calamiteiten. Voor de activiteiten die betrekking hebben op de bewoners, ligt de verantwoordelijkheid bij de COA-locatiemanager of diens vervanger en/of adjunct-locatiemanager. Zaken die het terrein of de technische voorzieningen van het terrein betreffen, liggen bij het COA of bij de eigenaar van het terrein. Dit is volgens afspraken in de huurovereenkomst.

De COA-locatiemanager of diens vervanger en/of adjunct-locatiemanager is:

- altijd aanwezig en bereikbaar (vervangend in avond, nacht en weekend via een telefonische bereikbaarheidsdienst volgens een rooster dat bekend is bij de receptie);
- verantwoordelijk voor de veiligheid op de opvanglocatie;
- verantwoordelijk voor treffen van maatregelen tegen onveilige situaties en bij incidenten en voor het uitzetten van acties bij personeel en beveiligers;
- eerste aanspreekpunt bij opschaling voor leidinggevendenden/commandanten van hulpdiensten. De locatiemanager staat in direct contact met landelijke opschalingslijnen binnen COA en met de COA-afdeling Vastgoed & facilitair en met Trigion en andere partners. Dit volgens een crisisteam en -planvorming.

3.3 Regionale crisisorganisatie Veiligheidsregio

Bij situaties waar een opschaling binnen de GRIP-structuur nodig is, worden de reguliere lijnen uit het Regionaal Crisisplan gevolgd. Er zijn geen afspraken gemaakt over standaard scenario's waarin binnen de GRIP-structuur wordt opgeschaald; dit is maatwerk. Als een veiligheidsknelpunt niet oplosbaar of zeer urgent blijkt te zijn, kan opgeschaald worden binnen de regionale crisisorganisatie waarbij het crisioverleg aangevuld wordt met de benodigde adviseurs.

3.4 Betrokkenheid met omgeving

Voor vragen kunnen omwonenden en inwoners uit de omgeving dag en nacht telefonisch contact opnemen met de locatie. Buiten de aanwezigheid van COA-medewerkers worden telefoongesprekken afgehandeld door de aanwezige beveiliging. Algemene vragen kunnen ook gesteld worden via de landelijke COA-informatielijn. Daarnaast bestaat voor omwonenden die hiervoor belangstelling hebben, de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te verrichten in de noodopvang, onder verantwoordelijkheid van het COA. Vrijwilligerswerk voor het COA kan bijvoorbeeld bestaan uit het geven van Nederlandse taalles of uit het uitvoeren en begeleiden van diverse (recreatieve) activiteiten.

3.5 Reguliere overlegstructuur

Veiligheid op en rond de opvanglocatie is een vast onderwerp op de agenda van het periodieke operationele overleg, met een aantal deelnemers: COA, gemeente Hollands Kroon, politie, vertegenwoordiger BOA, beveiliging en naar behoefte bijvoorbeeld de locatie eigenaar, gebiedsregisseur gemeente, GGD en brandweer. De locatie van dit overleg wordt later vastgesteld. Dit kan namelijk in het gemeentehuis dan wel op het azc plaatsvinden. We bespreken het beeld van de hulpdiensten, de meldingen en het digitale beeld. We starten met een tweewekelijks overleg en kunnen indien nodig afschalen. Vanuit diverse gemeentelijk accounthouders (onderwijs, sport, ondernemers, buurtregisseurs) wordt actief uitgevraagd wat er speelt ter bespreking in het operationeel overleg.

3.6 Samenwerkingsafspraken

Bij situaties waar een opschaling binnen de GRIP-structuur nodig is, worden de reguliere lijnen uit het Regionaal Crisisplan gevolgd waaronder ook crisiscommunicatie. Echter, vanaf niveau 'middel incident' start de woordvoerder van de Veiligheidsregio al met crisiscommunicatie. De 'woordvoeringslijn' vanuit de Veiligheidsregio verschilt niet van andere incidenten, waarbij de Veiligheidsregio communiceert over de feitelijke waarneming en behoeften van de samenleving ten aanzien van het incident en de inzet van de hulpverlening. Het COA communiceert over de eigen processen en verantwoordelijkheden, al dan niet in samenwerking met de gemeente en de veiligheidsregio. Om deze woordvoering goed te laten verlopen, is het van belang dat tijdens een incident samenwerkingsafspraken worden gemaakt over de woordvoering. De woordvoerder van de Veiligheidsregio neemt contact op met de woordvoerder van het COA als er een incident plaatsvindt waar hij/zij voor wordt ingezet.

3.7 Eventuele tijdelijke opvang elders

Taken en verantwoordelijkheden van het COA, gemeente Hollands Kroon, Bevolkingszorg t.a.v. opvang, verzorging en vervoer bij acute ontruiming en tijdelijke opvang elders:

- COA is verantwoordelijk voor start ontruiming en draagt over aan brandweer of politie bij aankomst volgens de instructies in het COA-bedrijfsnoodplan inclusief ontruimingsplan.
- COA blijft verantwoordelijk voor de opvang van de bewoners, ook op de tijdelijke opvanglocatie. De Bevolkingszorg (crisisorganisatie) ondersteunt hierbij voor de eerste acute opvang;
- Bevolkingszorg zorgt indien vereist, zoals regulier, op basis van improvisatie voor een geschikte tijdelijke opvanglocatie. Er is door de gemeente vooraf geen opvanglocatie aangewezen;
- Vanuit de tijdelijke opvanglocatie worden indien nodig de bewoners verplaatst naar een definitieve locatie als zij niet terug kunnen naar de locatie in Breezand. Dit gebeurt in afstemming met het COA, de veiligheidsregio en de gemeente.
- COA zorgt voor vervoer voor de bewoners en medewerkers van de tijdelijke opvang naar een definitieve opvanglocatie;
- COA is op de tijdelijke opvanglocatie eindverantwoordelijk voor de opvang van de betrokkenen, Bevolkingszorg ondersteunt;
- COA zorgt voor beveiliging en personeel (o.a. de locatiemanager) op de tijdelijke opvanglocatie. Bevolkingszorg ondersteunt met inzet van TL-Opvang en Rode Kruis voor overige voorzieningen zoals voor regelen bedden en bijv. extra handjes.

Rian van Dam
20-08-2026